

SN § 46

Dnr SN 000092/2025- 750

Svar på remiss - Slutbetänkande av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare

Beslut

Socialnämndens presidium beslutar:

Att godkänna förslag till yttrande och skicka det till Justitiedepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Båstads kommun har utsetts att vara remissinstans gällande slutbetänkandet av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare. Förvaltningen gör den samlade bedömningen att en sänkning av straffbarhetsåldern strider mot barnkonventionen. Enligt Barnkonventionen ska barn behandlas annorlunda än vuxna i rättssystemet och erbjudas stöd och rehabilitering. Båstads kommun delar inte utredningens bild att det samhällsproblem som föranlett utredningen motiverar att barns skydd från straffrättsliga åtgärder ska ge vika.

Utredningen saknar en fördjupad barnkonsekvensanalys. Barns mognad och förståelse samt psykiska utveckling skiljer sig från vuxnas och vi delar FN:s barnrättskommitté konstaterande att ett åtskilt system för unga lagöverträdare och vuxna lagöverträdare behövs eftersom det kräver en annan behandling. Att införa straff för 14-åringar kan anses vara ett steg bort från principer om stöd och rehabilitering och att frånga principer om stöd och rehabilitering riskerar att skada barns psykiska och fysiska möjligheter på lång sikt.

Frågan om risken att sänkt straffbarhetsålder kan leda till motsatt effekt - att ung-domsbrottslighet förskjuts till ytterligare yngre åldrar har inte tagits i tillräcklig beaktning. När barn och unga begår brott behöver samhället ha verktyg och möjlighet att reagera. Båstads kommun ser inte att utredningen har tillräckligt med evidens och forskningsstöd för att på ett tillfredsställande sätt motiverat att sänkt straffbarhetsålder skulle minska ungdomsbrottslighet.

Utredningens analys om vilka åtgärder som är bäst lämpade och verkningsfulla för barn som begår allvarliga brott är bristfällig.

Med ovan motivering avstyrker därmed Båstads kommun utredningens förslag om en särskild, tidsbegränsad, reglering för unga lagöverträdare, det vill säga en sänkt straffbarhetsålder.

Socialnämndens presidium 7 maj 2025

Underlag till beslut

Tjänsteskrivelse från socialchef Lena Täringskog 2025-05-06, med tillhörande bilaga.

Förvaltningens förslag

Att godkänna förslag till yttrande och skicka det till Justitiedepartementet.

Behandling av förslag

Ordförande konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att Socialnämndens presidium beslutar i enlighet med förvaltningens.

Expediering

Beslutet expedieras för verkställande till Lena Täringskog, socialchef Individ, familj och arbete. Beslutet expedieras för kännedom till Justitiedepartementet och Sofia Gunnarsson, handläggare.

Datum: 2025-05-07

Till: Socialnämnden

Handläggare: Sofia Gunnarsson

Lena Täringskog

Dnr: SN 000092/2025 - 750

Svar på remiss - Slutbetänkande av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare

Förslag till beslut

Att godkänna förslag till yttrande och skicka det till Justitiedepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Båstads kommun har utsetts att vara remissinstans gällande slutbetänkandet av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare. Förvaltningen gör den samlade bedömningen att en sänkning av straffbarhetsåldern strider mot barnkonventionen. Enligt Barnkonventionen ska barn behandlas annorlunda än vuxna i rättssystemet och erbjudas stöd och rehabilitering. Båstads kommun delar inte utredningens bild att det samhällsproblem som föranlett utredningen motiverar att barns skydd från straffrättsliga åtgärder ska ge vika.

Utredningen saknar en fördjupad barnkonsekvensanalys. Barns mognad och förståelse samt psykiska utveckling skiljer sig från vuxnas och vi delar FN:s barnrättskommitté konstaterande att ett åtskilt system för unga lagöverträdare och vuxna lagöverträdare behövs eftersom det kräver en annan behandling. Att införa straff för 14-åringar kan anses vara ett steg bort från principer om stöd och rehabilitering och att frånga principer om stöd och rehabilitering riskerar att skada barns psykiska och fysiska möjligheter på lång sikt.

Frågan om risken att sänkt straffbarhetsålder kan leda till motsatt effekt – att ungdomsbrottslighet förskjuts till ytterligare yngre åldrar har inte tagits i tillräcklig beaktning. När barn och unga begår brott behöver samhället ha verktyg och möjlighet att reagera. Båstads kommun ser inte att utredningen har tillräckligt med evidens och forskningsstöd för att på ett tillfredsställande sätt motiverat att sänkt straffbarhetsålder skulle minska ungdomsbrottslighet.

Utredningens analys om vilka åtgärder som är bäst lämpade och verkningsfulla för barn som begår allvarliga brott är bristfällig.

Med ovan motivering avstyrker därmed Båstads kommun utredningens förslag om en särskild, tidsbegränsad, reglering för unga lagöverträdare, det vill säga en sänkt straffbarhetsålder.

Bakgrund

Regeringen tillsatte 2023 en särskild utredare med uppdrag att överväga och föreslå ändringar avseende den straffrättsliga särbehandlingen av unga lagöverträdare. Utredningens förslag innebär att en särskild, tidsbegränsad, reglering införs som innebär att en straffrättslig påföljd kan dömas ut vid vissa allvarliga brott vid en lägre ålder än idag.

Aktuellt

Remissvar ska vara Justitiedepartementet tillhanda 2025-05-14.

Konsekvenser av beslut**Samhälle**

Förslaget riskerar att allt yngre människor hamnar i kriminalitet och i tidig ålder tappar tron på samhället.

Verksamhet

Förslaget påverkar socialtjänstens möjligheter till stöd och behandling i förebyggande syfte.

Ekonomi

Förslaget innebär ett statligt ansvar för straff och frihetsberövande och det är svårt att bedöma eventuellt ökade kostnader för kommunen. Lagen kan få effekter avseende ett ökat behov av myndighetsutövning och uppföljning.

Barnkonsekvensanalys

En fördjupad barnkonsekvensanalys saknas i utredningen.

Individ, familj och arbete
Lena Täringskog, Socialchef

Beslutet ska expedieras för verkställande till:

Lena Täringskog, socialchef Individ, familj och arbete.

Beslutet ska expedieras för kännedom till:

Justitiedepartementet.
Sofia Gunnarsson, handläggare.

Bilagor till tjänsteskrivelsen: Slutbetänkande av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare (SOU 2025:11) Straffbarhetsåldern

Samråd har skett med:

Socialnämndens presidie

Båstad 2025-05-05

Slutbetänkande av utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare (SOU 2025:11) Straffbarhetsåldern

Diarienummer Ju202500206

Inledning

Båstads kommun yttrar sig över betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11) och utgår i detta remissvar utifrån bland annat ifrån barnkonventionen (2018:1197), barnrättskommitténs yttrande, samt uttrycker att det råder bristande forskningsstöd för att en sänkt straffbarhetsålder minskar brottslighet eller återfall hos barn.

Sammanfattning

Utredningens förslag: En särskild, tidsbegränsad, reglering införs som innebär att en straffrättslig påföljd kan dömas ut vid vissa allvarliga brott vid en lägre ålder än idag.

- Båstads kommun avstyrker de förslag som avser en sänkt straffbarhetsålder i sin helhet

Båstad kommuns bedömning

Båstads kommun gör den samlade bedömningen att en sänkning av straffbarhetsåldern strider mot barnkonventionen. Barnkonventionen är i dag också svensk lag. Enligt Barnkonventionen ska barn behandlas annorlunda än vuxna i rättssystemet och erbjudas stöd och rehabilitering. Båstads kommun delar inte utredningens bild att det samhällsproblem som föranlett utredningen motiverar att barns skydd från straffrättsliga åtgärder ska ge vika.

Utredningen saknar en fördjupad barnkonsekvensanalys. Barns mognad och förståelse samt psykiska utveckling skiljer sig från vuxnas och vi delar FN:s barnrättskommitté konstaterande att ett åtskilt system för unga lagöverträdare och vuxna lagöverträdare behövs eftersom det kräver en annan behandling. Att införa straff för 14-åringar kan anses vara ett steg bort från principer om stöd och rehabilitering och att frångå principer om stöd och rehabilitering riskerar att skada barns psykiska och fysiska möjligheter på lång sikt.

Frågan om risken att sänkt straffbarhetsålder kan leda till motsatt effekt – att ungdomsbrottslighet förskjuts till ytterligare yngre åldrar har inte tagits i tillräcklig beaktning. Det finns också indikationer att sänkt straffbarhetsålder inte minskar antal återfall efter avtjänat straff utan snarare befäster en fortsatt kriminell identitetsutveckling. Det är svårt att bedöma andel unga lagöverträdare utifrån kriminalstatistiken. Den samlade bedömningen är dock att det är väldigt få ungdomar som begår brotten. När barn och unga begår brott behöver samhället ha verktyg och möjlighet att reagera. Båstads kommun ser inte att utredningen har tillräckligt med evidens och forskningsstöd för att på ett tillfredsställande sätt motiverat att sänkt straffbarhetsålder skulle minska ungdomsbrottslighet.

Utredningens analys om vilka åtgärder som är bäst lämpade och verkningsfulla för barn som begår allvarliga brott är bristfällig. En långsiktig rehabiliterande återanpassning till samhället utifrån barns utveckling bör vara i fokus snarare än att särskilja barn som behöver vård och barn som begår brott, som under

hänvisning till SOU 2023:44 punkt 3.3.2 formuleras ” [...] *barn som döms för allvarliga brott istället omhändertas av annan myndighet med det huvudsakliga uppdraget att verkställa straff, dvs. Kriminalvården.*” (s.100).

Med ovan motivering avstyrker därmed Båstads kommun utredningens förslag om en särskild, tidsbegränsad, reglering för unga lagöverträdare. Det vill säga en sänkt straffbarhetsålder.

Båstad 2025-05-13

Socialnämndens ordförande

Jessica Andersson